

Õpetaja paremad teadmised = paremad võimalused toetada õpilaste avaramaid valikuid

26. oktoober 2022

Päevakava

- 12.00-13.30** Saame tutvavaks. Räägime naistest ja meestest, tüdrukutest ja poistest, vajadusest avardada laste elukutse- ja ainevalikud kiiresti muutavas maailmas. Rühmatööd, reflekteerimisülesanded.
- 13.30-14.00** *Lõuna*
- 14.00-15.30** Lühiloeng: Miks on vaja eristada bioloogilist ja sotsiaalset sugu? Mis on soonormid? Teemakohane viktoriin. Kooli ja õpetaja roll laste soolises sotsialiseerimises. Videoklipid
- 15.30-15.40** *Puuviljapaus*
- 15.40-17.10** Mis on ja mida sisaldab varjatud õppekava koolis ja kuidas see mõjutab õpilasi? Kuidas teha nähtamatut nähtavaks – videofilmimine ja analüüs. Iseiseisva töö tutvustus: uuri koolielu uue nurga alt.

Saame tuttavaks

1. Minu naaber on
2. Kas ja kuidas on minu naaber tänase koolituse teemadega varem kokku puutunud, nt
 - arutanud kolleegidega soolise võrdõiguslikkuse alast olukorda (naiste-meeste palgalõhe, meesõpetajate väike arv koolides, poiste suurem koolist väljalangevus, naiste suur osakaal kõrgkoolide õppurite ja lõpetajate, naiste väiksem osakaal ettevõtluses jne jne)
 - lugenud soolise võrdõiguslikkuse teemalisi artikleid meedias
 - osalenud soolise võrdõiguslikkuse teemadega seotud kohalikes või välisrahastusega projektides
 - osalenud varem soolise võrdõiguslikkuse teemalistel koolitustel

**Nimeta omadusi, mis iseloomustavad
naisi ja mehi**

Naised on

Mehed on

Nimeta ameteid ja kutseid, kus töötavad naised ja mehed

Naiste ametid

Meeste ametid

<https://www.youtube.com/watch?v=T31jLpHe1oY>

<https://www.youtube.com/watch?v=J3jm7zZpDag> (venekeelne)

Küsimusi arutamiseks

1. Mis sündmusega on tegu?
2. Kelleks tahtis noormees saada?
3. Kuidas suhtusid sellesse perekond ja külalised?
4. Milliseid ameteid pakkus poisile isa?
5. Kelle omad olid pojad?
6. Kes tundis ennast süüdi?
7. Milliseid reaktsioone kutsusid esile noormehe valikud:
õpetaja – emakeele õpetaja – algklassidele – hooldusõde?
8. Kes noormeest tema valikutes toetas?
9. Kas noormees läheb õpetajaks?
10. Kui ei, siis miks ei lähe?
11. Kas see on ühiskonna jaoks probleem?

Variõppekava

Pildid: Õpetajate päev Kurtna koolis

<https://kurtnakool.ee/uncategorized/4316/>

Miks on nii, et kõikjal arenenud riikides tüdrukud õpivad paremini, aga mehed saavad rohkem palka ja on ülekaalus juhtivatel kohtadel?

Kas me ikka kohtleme koolis tüdrukuid ja poisse võrdselt ja loome neile võrdseid võimalusi?

Mida lapsed peale ametlikus õppekavas ettenähtu koolis veel õpivad?

Variõppekava

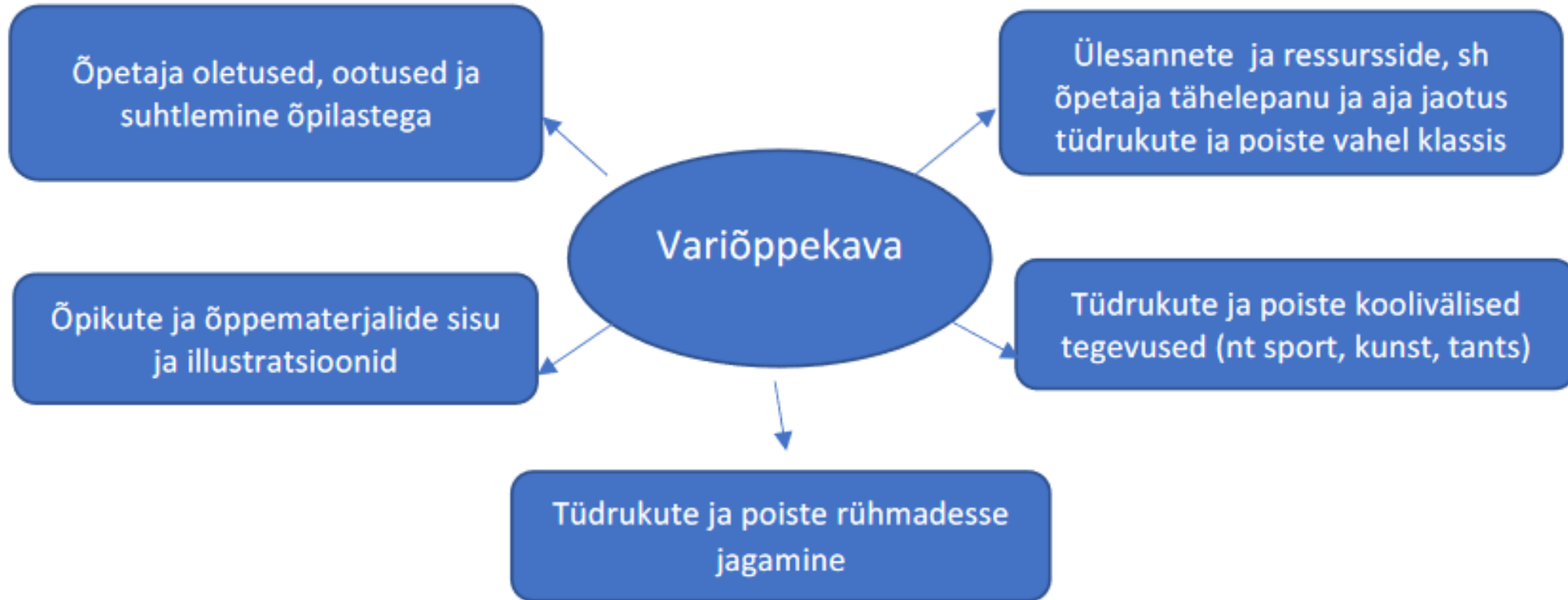
= mida õpilased koolis õpivad, ilma et seda neile teadlikult või tahtlikult õpetatakse

- ❑ Variõppekava on 'varjatud', sest ta jääb sageli märkamatuks nii õpilastele, õpetajatele kui koolijuhtidele ning seetõttu on teda raske nähtavaks teha
- ❑ Variõppekava kui „kaasnev õppimine“, mis võib püsivatele hoiakutele avaldada kestvamat mõju kui kavatselt omandatud oskused ja info (Schubert 1982)
- ❑ Variõppekava tegeleb peamiselt hoiakute, väärtuste, uskumuste ja käitumisega
- ❑ Variõppekaval on oluline osa soorollide sotsialiseerimisel

Variõppekava nähtavaks tegemine

- ❑ Haridusvaldkonna soouuringud alates 1960ndatest
- ❑ 1970ndad, 1980ndad USA ja Põhjamaade soouuringud
 - õppematerjalid ja õpikud
 - kooli ruumikasutus
 - koolikultuur
 - kehtivad normid
 - koolivälised tegevused
- ❑ 1990ndate algusest õppetegevuse filmimine lasteaias ja klassis (Island, Rootsi)

Variõppekava – Millest koosneb?

Variõppekava – Mis on selgunud filmimisest?

Poisid (1)

- ❑ poisid on tormakad ja ei allu kergesti distsipliinile
- ❑ poisid domineerivad ja võtavad endale juhtrollid
- ❑ poisid nõuavad rohkem ja sagedamini õpetaja tähelepanu ja saavad seda kiiremini
- ❑ kui räägitakse poistega, siis on õpetajal poistega 100% silmside, kui tüdrukutega, siis silmside katkeb, kuna vahepeal jälgitakse poisse
- ❑ poistega räägitakse jämedama häälega, tüdrukutega õrnema häälega
- ❑ poisse kiidetakse nutikuse, tüdrukuid korralikkuse ja abivalmiduse eest

Variõppekava – Mis on selgunud filmimisest?

Poisid (2)

- ❑ poisid saavad sagedamini negatiivse tähelepanu osaliseks, neid kritiseeritakse rohkem kui tüdrukuid ja neile määratakse rohkem distsiplinaarkaristusi
- ❑ kui poiss midagi teeb, siis tunnevad tema vastu huvi nii õpetajad kui tüdrukud; kui tüdruk midagi teeb, siis poisid teevad muid asju
- ❑ poisid käituvad tüdrukute suhtes agressiivsemalt, nad kasutavad verbaalseid solvanguid ja teevad haiget
- ❑ personal astub väga harva tüdrukute kaitseks välja, pigem leitakse poiste käitumisele vabandavaid põhjusi

Variõppekava – Mis on selgunud filmimisest?

Tüdrukud (1)

- ❑ tüdrukud jäävad ootaja rolli
- ❑ tüdrukute rääkimist katkestatakse rohkem
- ❑ tüdrukud lepivad vähemtähtsate rollidega
- ❑ tüdrukud aitavad kõiki: aitavad ülesannete täitmisel mitte ainult kaaslas, vaid aitavad ka õpetajal tööd teha
- ❑ tüdrukud aitavad üksteist, poisid võistlevad üksteisega

Variõppekava – Mis on selgunud filmimisest?

Tüdrukud (2)

- ❑ tüdrukuid kasutatakse distsiplineeriva elemendina, pannes neid korrale mittealluvate / halvasti õppivate poiste kõrvale istuma
- ❑ tüdrukud eelistavad olla tüdrukutega ja poisid poistega nii klassiruumis kui klassist väljas
- ❑ tüdrukute puhul taunitakse kooli personali suhtes väljaastumisi rohkem kui poiste puhul
- ❑ soole ettenähtud käitumist julgustatakse rohkem kui mittesoostereotüüpseid valikuid

Kui oled rumal, siis tööd ei saa

Kristjan Kosk
kristjan.kosk@le.ee

7. september 2015 11:00

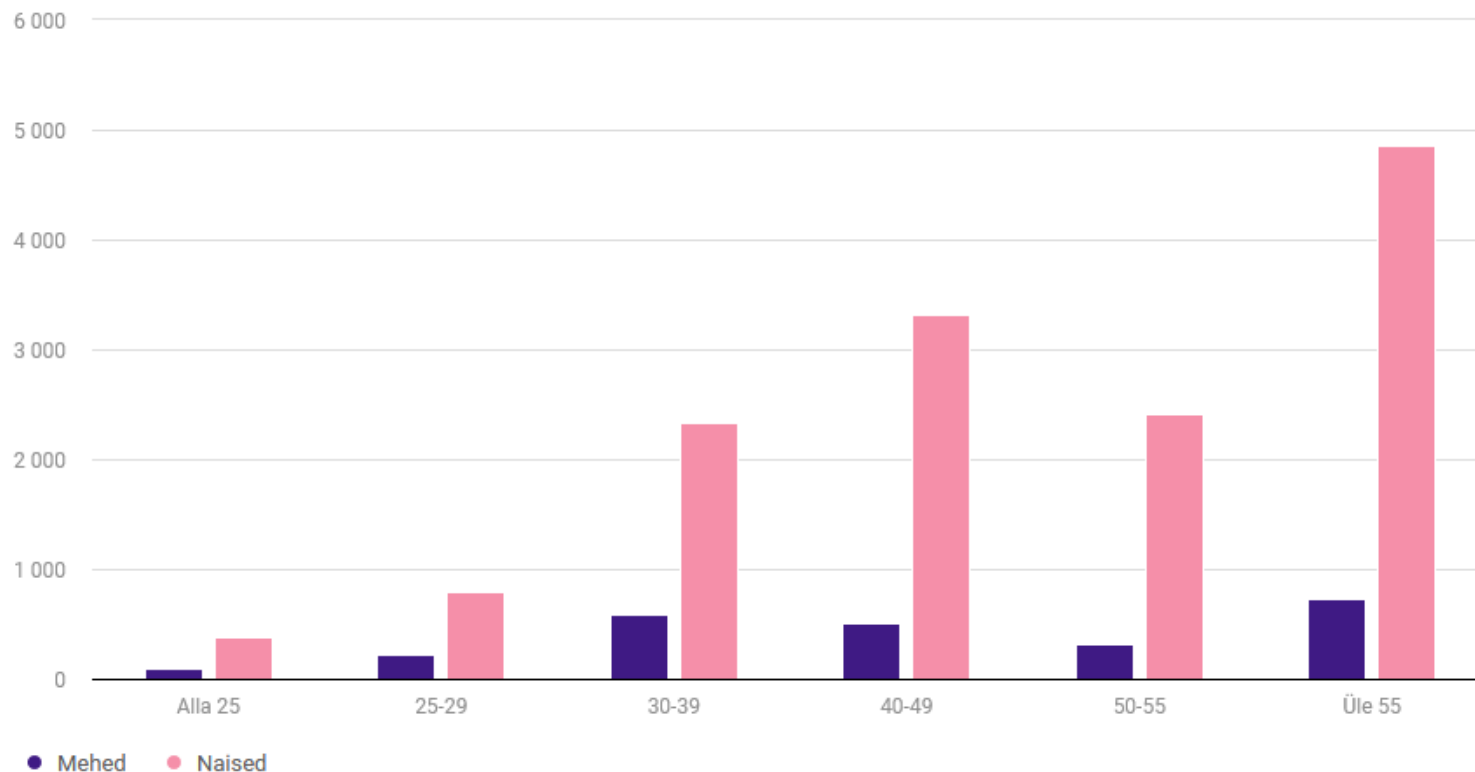

<https://online.le.ee/2015/09/07/kui-oled-rumal-siis-tood-ei-saa/>

Variõppekava - Mida õpilased koolis näevad?

Üldhariduskoolide õpetajad vanuse ja soo järgi | 2021

Allikas: statistikaamet

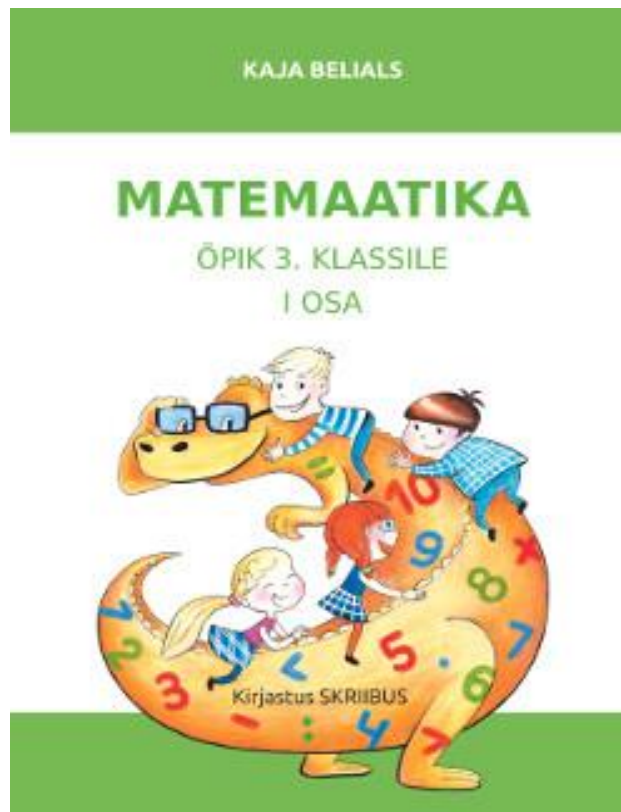
<https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/haridus/uldharidus>

https://img6.okidoki.st/c/5/2/8/428994/8838530/19277926_2.jpg

Variõppekava - Õppematerjalid

- ☐ Kui palju on piltidel / illustratsioonidel nais- ja meestegelasi?
- ☐ Kes on esiplaanil, kes on tagaplaanil?
- ☐ Kes on aktiivsed, kes passiivsed – tüdrukud/naised või poisid/mehed?
- ☐ Milliseid omadused on nais- ja meestegelastel?
- ☐ Missugustes ametites / rollides naised ja mehed kujutatakse?
- ☐ Kus nais- ja meestegelased tegutsevad – koduseinte vahel või väljaspool kodu?

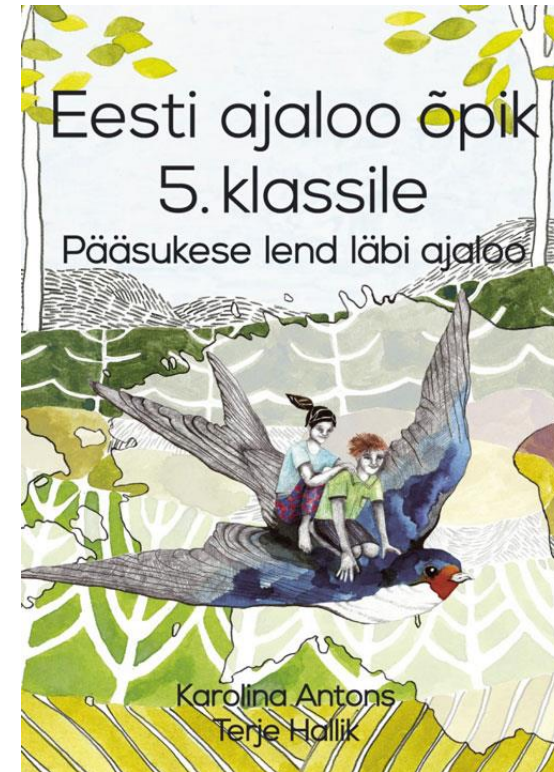
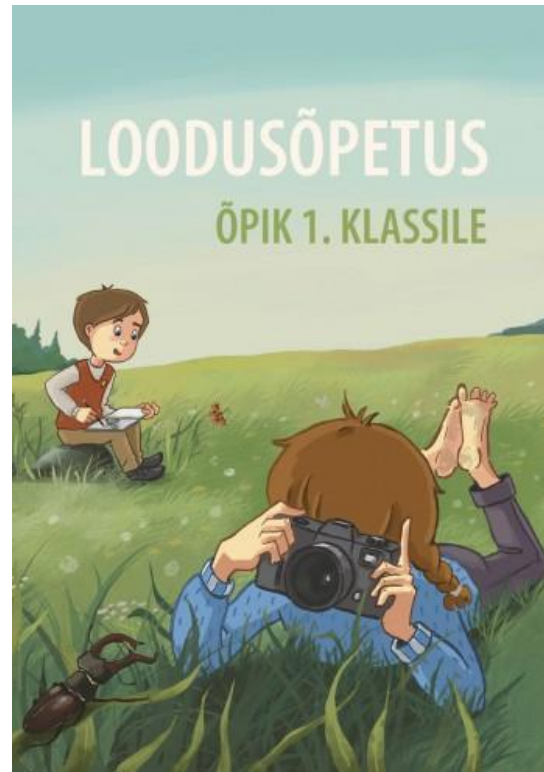
Variõppekava -Õppematerjalid

<https://www.skriibus.ee/views/oppevara.xhtml?form=3&id=42>

<https://kirjastusmaurus.ee/oppematerjalid/matemaatika-tooraamat-1-klassile-i-osa/>

Variõppekava - Õpikud

<https://www.avita.ee/35033>

<https://www.avita.ee/14096>

<https://kirjastusmaurus.ee/oppematerjalid/ajaloo-opik-5-klassile/>

Variõppekava – Keelekasutus

Poisid on poisid

Kolm on
koolipoisi hinne

Tüdrukud on
matemaatikas sama
tugevad kui poisid

Tüdruku kohta
päris hästi

Kas ema teab, et sul
kodutöö tegemata
on?

Ole nüüd
mees!

Poisid / Mehed ei
nuta!

Variõppekava – Kuvandid kooliruumis

Kes õpivad hästi?

Variõppekava – Kuvandid kooliruumis Kes õpivad hästi?

Variõppekava – Kuvandid kooliruumis Õpilasesindus. Kes on esiplaanil?

Õpilasesindus 2022/2023 õa

President: Keitlin Pilter

Juhatus: Killu Lembit, Laura Kangur, Marta Liisa Vlassov, Caspar Alex Vaštšenko

Protokollija: Caspar Alex Vaštšenko

Esindaja hoolekogus: Killu Lembit

<https://parnuvanalinnakool.ee/inimesed/opilasesindus-2/>

Variõppekava – Kuvandid kooliruumis Kes on esiplaanil?

TARKUS TARVILINE VARA

Koolist » Õpetamisest » Õppimisest » Dokumendid » Kontakt »

Õpilasesindus

<https://www.maikool.parnu.ee/mai2/opilasesindus/>

Variõppekava – Kuvandid kooliruumis Õpilasesindus. Kes on esiplaanil?

<https://rahumae.edu.ee/koolielu/opilasesindus/>

Variõppekava – Kuvandid kooliruumis

Sooline tasakaal?

- ☞ Kooli ajaleht
- ☞ Galerii
- ☞ Videod

AVALEHT VASTUVÕTT ÕPPETÖÖ KOOLIELU DOKUMENDID KONTAKT

Koolielu

Õpilasesindus

Viljandi Gümnaasiumi õpilasesindus on õpilaskonna ametlik, ideoloogiliselt sõltumatu esindusorgan, mis järgib vankumatult oma põhimäärust.

Õpilasesinduse liikmed on motivatsioonikirja alusel valitud ja demokraatlikel põhimõtetel tegutsev sõltumatu esindusorgan.

<https://www.viljandigymnaasium.edu.ee/et/opilasesindus#fancybox>

Variõppekava – Kooliväline tegevus

Kelle jaoks on teadusring?

Teadushommik 8.-12. klassile

<https://www.sindigymnaasium.ee/teadushommik-8-12-klassidele/>

Rahvusvahelised füüsikaolümpiaadid

Rahvusvahelisteks olümpiaadideks valmistuvate õpilaste jaoks koondatud ülesanded ja soovitused on leitavad [ülesannete rubriigist](#). Alljärgnevalt on välja toodud Eesti õpilaste tulemused hiljutistel rahvusvahelistel olümpiaadidel, varasemate aastate kokkuvõtte on leitavad Jaan Kalda [lehelt](#).

2018 – Lissabon, Portugal

Vasakult: Kaarel Kivisalu, Konstantin Dukatš, Richard Luhtaru, Robin Haljak, Karl Paul Parmakson. Foto: Siim Ainsaar.

Variõppekava – Huvitegevus

Kelle jaoks on missugune huviring?

Huviringid Jakobsoni koolis

Muusika

- 1. kl lustikoor
- Mudilaskoor Kirilinnud (2.-4. kl)
- Poistekoor Mulgi-Jõmmid (2.-7. kl)
 - Lastekoor (5.-9. kl)
 - Solistid (1.-9. kl)
- Väikekannel (2.-4. kl)
- Plokkflööt (2.-4. kl)
- Ukulele (4.-9. kl)
- Kitarr (4.-9. kl)
- Õpilasbänd (5.-9. kl)

Tants

- Balletistuudio (1.-9. kl)
- 2.a ja 2.c rahvatants
- 3. klasside rahvatants
- 4. -5. klasside rahvatants

Sport

- 1. klassi spordiring
- Üldarendav spordiring (2.-9. kl)
- Pallimängud (2.-9. kl)
- Ujumine (2.-9. kl)
- Üldarendav/saalihoki (2.-9. kl)
- Mõttesport (3.-9. kl)

Loodus- ja täppisteadused

- Robootika (4.-9. kl)
- Teadusring (5.-9. kl)
- Tuleviku tehnoloogia (7.-9. kl)

Kunst

- Kunstiring (1. kl, 2. kl ja 3.-4. kl)
- Draamaring (1. kl, 2.-4. kl ja 5.-9. kl)

Veel

- Meediaring (6.-9. kl)
- Kodutütred (1.-9. kl)

Huviringidest lähemalt <https://vjk.vil.ee/huviringid>

Variõppekava - Huvitegevus

Mängukool

TERE TULEMAST!

Avaloleht Huviringid Hinnakiri Kontakt

Mängukool 4-5 aastastele lastele

Eelkool 6-7 aastastele lastele

Inglise keele ring 7-10 aastastele lastele

Väikelaste mänguring 0,8-2,5 aastastele lastele

Robotika

Sünnipäevad

"Õnneliku..."

Robotika ring 6 – 8 aastastele lastele

Robotika arendusring on mõeldud alustavatele noortele robotikahuvilistele vanuses 6-8 aastat. Robotika rühmas tegutseb korraga kuni 10 last. Tunnid toimuvad 1 kord nädalas, esmaspäeviti. Õppetöö algab septembris ja kestab aprilli lõpuni, hooaja lõpetame osalemisega **FIRST LEGO League** näitusel Laagri koolis. **OTSIME UUT ÕPETAJAT**, seniis registreeruda ei saa.

Meie **klassiruum** asub **Saue Noortekeskuses** Koondise 20, II korrusel, riided ja välisjalatsid palume jätta I korruse garderoobi.

Robotika ringi eesmärk: Robotika algaste on mõeldud nendele lastele, kel puuduvad veel robotikaalased teadmised ning on jõukohane kõigile. Laps saab teada, mis on robot, andur ja mootor. Lisaks õpitakse erinevaid liikumismehhanisme ja tutvutakse lihtsa graafilise programmeerimiskeskonnaga. Arendusringis toimub töö paari kaupa LEGO WeDo 2 komplektidega. Lapsed ehitavad legodest erinevaid roboteid ning saavad neid "elama panna" tahvelarvuti programmi abil. Eesmärgiks on soovijail osaleda väikeste tiimidena Laagri robotika võistlusel FIRST LEGO League Jr.

Tegevus koosneb teooriast ja praktilisest osast.

Variõppekava - Huvitegevus

AVALEHT MEIE KOOL ▾ KOOLIELU ▾ KOOLIPERE ▾ LAPSEVANEMALE ▾ DOKUMENDID ▾ KONTAKT

Huviringid

Prioriteet:

- Pakkuda võimalust laste vaba aja sisustamiseks ning hoida eemal halbade mõjudest.

Põhimõte:

- Laps on aktiivne ka väljaspool kooli.
- Kõigil on tasuta võimalus pärast tunde osaleda huviringide töös
- Õpilastel on vaba valik kooli poolt pakutavate huvitegevuste osas

<https://www.oru.edu.ee/est/koolielu/huviringid/?>

Variõppekava – Kooliväline tegevus

Kes peab kõvasti harjutama, et midagi ära õppida?

ESILEHT KOOLIELU ▾ ÕPPIMINE ▾ DOKUMENTATSIOON ▾ ETTEVÕTMISED ▾

Virtuaalsed huviringid

BY JANARI SCHVEDE | 27. JAAN., 2021

Pakume jätkuvalt virtuaalseid huviringe.

Õpilasi juhendavad veebis nii vene kultuuriloo, kokandus-, nuti- ja teatriringi kui ka visuaalprogrammeerimise ja tüdrukutekoori ringijuhid. Õpilased osalevad rõõmuga huviringitundides. Koos harjutatakse uusi oskusi, vaadatakse harivaid ja lõbusaid videoklippe, arutletakse, jagatakse muljeid, mängitakse nutivahenditega „Kuldvillakut“ ning pannakse end proovile internetipõhistes mälumängudes ja viktoriinides. Tüdrukutekoor on tublisti harjutades juba uued laulud ja häälepartiidi selgeks saanud!

Variõppekava - Huvitegevus

Puutööring

PUUTÖÖRING

Valmistatakse ja viimistletakse puidust esemeid. Õpitakse kasutama erinevaid käsitööriistu ning elektrilisi töövahendeid.

Toin 2.-4. klass teisipäeval kell 14.30
5.-9. klass teisipäeval kell 15.15
Juhendaja Ülle Kübarsepp.

Teadushommik 8.-12. klassile

<https://www.sindigymnaasium.ee/teadushommik-8-12-klassidele/>

Rahvusvahelised füüsikaolümpiaadid

Rahvusvahelisteks olümpiaadideks valmistuvate õpilaste jaoks koondatud ülesanded ja soovitused on leitavad [ülesannete rubriigist](#). Alljärgnevalt on välja toodud Eesti õpilaste tulemused hiljutistel rahvusvahelistel olümpiaadidel, varasemate aastate kokkuvõtte on leitavad Jaan Kalda [lehelt](#).

2018 – Lissabon, Portugal

Vasakult: Kaarel Kivisalu, Konstantin Dukatš, Richard Luhtaru, Robin Haljak, Karl Paul Parmakson. Foto: Siim Ainsaar.

Variõppekava - Huvitegevus

Puutööring

PUUTÖÖRING

Valmistatakse ja viimistletakse puidust esemeid. Õpitakse kasutama erinevaid käsitööriistu ning elektrilisi töövahendeid.

Toin 2.-4. klass teisipäeval kell 14.30
5.-9. klass teisipäeval kell 15.15
Juhendaja Ülle Kübarsepp.

Variõppekava – Õpilasüritused

LIHULA TEATAJA

AVALEHT UUDISED

Tüdrukute päev tõi Lihulasse üle saja kaheksanda klassi tüdruku

24 SEPTEMBER 2015

23.septembril toimus Lihulas Läänemaa kaheksandate klasside tüdrukute päev, kus oli kuus töötuba. Kohale oli tulnud 122 tüdrukut kaheteistkümnest koolist.

Panin nii mõnedki nipid kõrva taha ning arvan, et tegelikult omas see päev palju tähtsust. Me saime ennast tunda

vabamalt ja teha koos midagi toredat.

Eluks vajalikud oskused

Eelistatuim töötuba oli minu jaoks suhtlemine. Saime ennast välja lülitada, sulgeda silmad ja lihtsalt mõelda. Tunda tunnet, mida võib olla polegi kunagi tundnud.

Kõige kasulikumaks pean juuste hooldamist, kus sai jagatud nippe ja isegi soenguid tehtud. On palju tüdrukuid, kes juustega on hädas ja kellele see kulus tõesti ära.

Hügieenis räägiti meile tervisest. Kuidas me peaksime ennast hoidma ja mida me peaksime tegema, et olla terved.

Peenetes restoranides näed ikka fantastiliselt väljanägevaid salvrätikuid, olgu selleks lehvik või paat. Saime meigi kätt selles proovitud ja üllatavalt hästi tulid need välja.

Variõppekava – Kes kellega istub ja koos tegutseb?

<https://www.digar.ee/arhiiv/et/download/238087>
<https://www.huvitavkool.ee/2018/04/>

Individuaalne töö. Mida koolis vaadata, et märgata tüdrukute ja poiste erinevat kohtlemist ja õpetaja erinevaid ootusi tüdrukute ja poiste suhtes?

- ☐ naiste/tüdrukute poiste/meeste kajastamine õpikutes, töövihikutes jm õppematerjalides: tekst ja visuaalne materjal
- ☐ ressursside jaotus: õpetaja aja ja tähelepanu hulk tüdrukutele ja poistele
- ☐ õpetaja kehakeel ja hääletoon
- ☐ tüdrukutele ja poistele antavad ülesanded
- ☐ tüdrukute ja poiste kuvandid kooli veebilehel, teadetetahvilil, ajalehes
- ☐ tüdrukute ja poiste osalemine huviringides, kes missugustes ringides osaleb

Valige endale vaatlemiseks ja analüüsimiseks 1 või 2 teemat.

Pange kirja oma peamised tähelepanekud / andmed, mida järmisel koolitusel koos kolleegidega arutada.

Jõudu tööle!

Järgmine koolitus: 16. november 2022